Correctievoorschrift HAVO

2013

tijdvak 1

muziek

Het correctievoorschrift bestaat uit:
1 Regels voor de beoordeling
2 Algemene regels
3 Vakspecifieke regels
4 Beoordelingsmodel
5 Inzenden scores
6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o.
Voorts heeft het College voor Examens (CvE) op grond van artikel 2 lid 2d van de Wet CvE de Regeling beoordelingsnormen en bijbehorende scores centraal examen vastgesteld.
Voor de beoordeling zijn de volgende passages van de artikelen 36, 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit van belang:
1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het College voor Examens.
2 De directeur doet de van de examinator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de gecommitteerde toekomen.
3 De gecommitteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het College voor Examens.

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

De gecommitteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommitteerde.

4 De examinator en de gecommitteerde stellen in onderling overleg het aantal scorepunten voor het centraal examen vast.

5 Indien de examinator en de gecommitteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommitteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinator. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke gecommitteerde aanwijzen. De beoordeling van de derde gecommitteerde komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de regeling van het College voor Examens van toepassing:

1 De examinator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.

2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinator en door de gecommitteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.

3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:

3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;

3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel;

3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;

3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;

3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;

3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;

3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;

3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen;

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.

4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal scorepunten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.

5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.

6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.

7 Indien de examinator of de gecommitteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan het College voor Examens. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.

8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.

9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.

NB1 Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht.
Evenmin is er een standaardformulier voorgeschreven voor de vermelding van de scores van de kandidaten.
Het vermelden van het schoolexamencijfer is toegestaan, maar niet verplicht.
Binnen de ruimte die de regelgeving biedt, kunnen scholen afzonderlijk of in gezamenlijk overleg keuzes maken.

NB2 Als het College voor Examens vaststelt dat een centraal examen een onvolkomenheid bevat, kan het besluiten tot een aanvulling op het correctievoorschrift.
Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt zo spoedig mogelijk nadat de onvolkomenheid is vastgesteld via Examenblad.nl verstuurd aan de examensecretarissen.
Soms komt een onvolkomenheid pas geruime tijd na de afname aan het licht. In die gevallen vermeldt de aanvulling:

NB
a. Als het werk al naar de tweede corrector is gezonden, past de tweede corrector deze aanvulling op het correctievoorschrift toe.
b. Als de aanvulling niet is verwerkt in de naar Cito gezonden WOLF-scores, voert Cito dezelfde wijziging door die de correctoren op de verzamelstaat doorvoeren.

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

Een onvolkomenheid kan ook op een tijdstip geconstateerd worden dat een aanvulling op het correctievoorschrift ook voor de tweede corrector te laat komt. In dat geval houdt het College voor Examens bij de vaststelling van de N-term rekening met de onvolkomenheid.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen kunnen maximaal 74 scorepunten worden behaald.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt 1 scorepunt toegekend.

Andrew Lloyd Webber - Evita, Rainbow High

1 maximumscore 1
2e gedeelte: regel 3
3e gedeelte: regel 5
4e gedeelte: regel 9

Opmerking
Alleen als de drie antwoorden juist zijn, 1 scorepunt toekennen.

2 maximumscore 1
(dwars-)fluit(en)

3 maximumscore 2
- Magic: fluisterend (gezongen) 1
- Rainbow High: 1
  - hoog/hoger gezongen
  - lange(re) notenwaarden
  - ook goed: luid

Opmerking
Alleen als bij Rainbow High twee antwoorden juist zijn, 1 scorepunt toekennen.

4 maximumscore 2
c mineur / c klein / c
g mineur / g klein / g

per juist antwoord 1

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

Vraag	Antwoord	Scores

5 **maximumscore 1**
mannenstemmen: 6/8 maat / tweedelige maatsoort
vrouwenstem: 9/8; ook goed driekwartsmaat / driedelige maatsoort

Opmerking
Alleen als beide antwoorden juist zijn, 1 scorepunt toekennen.

6 **maximumscore 1**
één van de volgende:
- modulatie / een (halve) toon hoger
- Er klinkt even geen begeleiding en daarna weer wel.
- Het staat even stil. / break
- langzamer
- lange(re) notenwaarden
- stijgend

7 **maximumscore 1**
unisono

8 **maximumscore 1**
zin 2 en zin 3

9 **maximumscore 1**
regel 1 en regel 2

10 **maximumscore 2**
- overeenkomsten (twee van de volgende): 1
- (globaal) dezelfde melodie / beide gebaseerd op twee drieklanken
- beide gezongen door mannen
- Verschillende mannen zingen verschillende woorden. / afwisseling verschillende (mannen)stemmen

- verschillen (twee van de volgende): 1
- (een toon) lager
- langzamer
- Mannen wisselen elkaar per twee maten af (in plaats van per woord).
- twee mannenstemmen (in plaats van drie mannenstemmen)
- andere tekst
- langer
- met een slotnoot eindigend op de tonica

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

A. Vivaldi - Concert

11 maximumscore 1

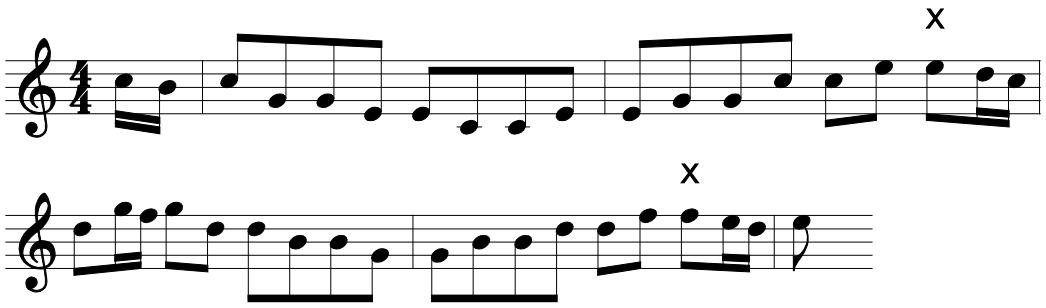

Opmerking
Alleen als beide antwoorden juist zijn, 1 scorepunt toekennen.

12 maximumscore 1
C majeur / C groot / C

13 maximumscore 2
d - b - a - c

indien vier antwoorden juist	2
indien twee (of drie) antwoorden juist	1
indien minder dan twee antwoorden juist	0

14 maximumscore 1
syncope

15 maximumscore 2
2: blokfluit
5: cello; ook goed : altviool

per juist antwoord	1

16 A

17 maximumscore 1
(rein) octaaf

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

Vraag	Antwoord	Scores

18 **maximumscore 2**
fragment 2 (twee van de volgende):
- luider / vollere klank
- met accenten
- tweede helft sterker (in plaats van zachter)
- ritenuto (aan het eind)
- langere slottoon

per juist antwoord 1

19 **maximumscore 1**
de toon C / grondtoon

Seal - Kiss from a Rose

20 **maximumscore 2**
bewering 1: juist
bewering 2: onjuist

per juist antwoord 1

21 **maximumscore 2**
twee van de volgende:
- hoogste tonen in de melodie / hoger gezongen
- melodisch dalende lijn / eenzelfde melodische lijn
- hetzelfde ritme
- (ook) gebruik kopstem
- (bijna) gelijke intervallen

per juist antwoord 1

22 **B**

23 **D**

24 **maximumscore 2**
twee van de volgende:
- volledig instrumentaal / geen zang / geen scat vocal
- hobo (speelt tegenmelodie)
- basgitaar speelt de melodie niet mee
- met drums
- meer instrumenten

per juist antwoord 1

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

Vraag	Antwoord	Scores

25 **C**

26 **maximumscore 2**
1: terts
2: prime
3: kwint

indien drie antwoorden juist	2
indien twee antwoorden juist	1
indien minder dan twee antwoorden juist	0

27 **maximumscore 2**
twee van de volgende:
- uithaal / fall down / glissando of omschrijving
- reverb
- de hoogste toon
- langere toon
- 'break' na *pain*
- unisono gezongen / interval octaaf / dezelfde toon

per juist antwoord	1

28 **maximumscore 1**
16e noten

29 **B**

F. Schubert - Duitse dansen opus 171

30 **maximumscore 1**
D majeur / D groot / D

31 **maximumscore 1**
eerste noot: fis
laatste noot: cis

Opmerking
Alleen als beide antwoorden juist zijn, 1 scorepunt toekennen.

32 **maximumscore 1**
(A) - B - A - B'

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

Vraag	Antwoord	Scores

33 **maximumscore 2**
(a) - a - a' - b - b' - b''

indien vijf antwoorden juist	2
indien drie of vier antwoorden juist	1
indien minder dan drie antwoorden juist	0

34 **maximumscore 2**
twee van de volgende:
- herhaling van motief / (stijgende) sequens
- stijgend
- chromatiek
- stijgende baslijn
- meer staccato / meer geaccentueerd
- Linkerhand en rechterhand spelen (aan het eind) hetzelfde ritme.

per juist antwoord 1

35 **maximumscore 2**
twee van de volgende:
- forte
- unisono gedeelten
- accenten
- staccato / portato
- (relatief) grote sprongen in de melodie
- volle akkoorden
- lager

per juist antwoord 1

36 **maximumscore 2**

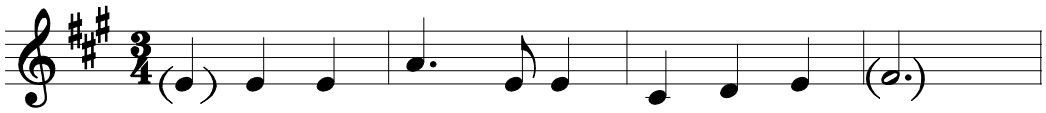

- toonhoogte geheel juist 1
- ritme geheel juist 1

37 **C**

38 **maximumscore 1**
bewering fragment 1: juist
bewering fragment 2: onjuist

Opmerking
Alleen als beide antwoorden juist zijn, 1 scorepunt toekennen.

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

R. Schumann / R. de Leeuw - Twee liederen

39 **maximumscore 2**

twee van de volgende:
- hoog / (beetje) nasaal
- stembuigingen (glissando)
- overdreven accenten / verlenging van de lettergrepen
- veel ademklanken
- kinderlijke stem
- gefluister (aan het eind)
- ook goed: niet gezongen / tussen zingen en spreken in

per juist antwoord 1

40 **maximumscore 1**

In regel 2 en 4 klinkt alleen de pianobegeleiding (zonder blazers en strijkers).

41 **maximumscore 2**

twee van de volgende:
- snelle afwisseling tussen instrumenten
- korte notenwaarden
- staccato
- contrasten tussen hoog en laag
- accenten
- syncopes
- onduidelijke maatsoort / maatwisseling
- constant doorgaan / motorisch
- snel

per juist antwoord 1

42 **maximumscore 2**

twee van de volgende:
- lange notenwaarden in de bas
- mineur
- (overwegend) dalende motieven
- geaccentueerd / (nadrukkelijk) gepunteerd ritme
- lage ligging
- langzaam
- portato

per juist antwoord 1

43 **C**

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

44 **maximumscore 1**
auch

45 **maximumscore 2**
twee van de volgende:
- lang aangehouden toon in de melodie
- crescendo
- chromatisch stijgende melodie in de begeleiding
- ritenuto
- zangstem krijgt scherpere klankkleur
- orgelpunt in de begeleiding

46 **maximumscore 1**
dalende baslijn

Krystl - Fool for you

47 **maximumscore 1**
bassdrum, hi-hat, snaredrum

Opmerking
Alleen als de drie antwoorden juist zijn, 1 scorepunt toekennen.

48 **maximumscore 1**
scratchen

49 **maximumscore 1**
regel 8

50 **maximumscore 1**

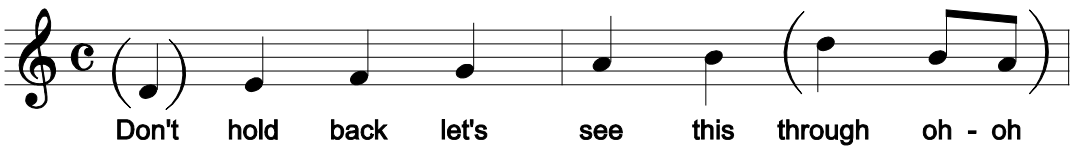

51 **maximumscore 1**
tweede tel

52 **maximumscore 1**
couplet 2: met roffel

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

Vraag	Antwoord	Scores

53 **maximumscore 1**
de toon a

54 **C**

55 **A**

5 Inzenden scores

Verwerk de scores van de alfabetisch eerste tien kandidaten per school in het programma WOLF.
Zend de gegevens uiterlijk op 3 juni naar Cito.

6 Bronvermeldingen

blok 1	Andrew Lloyd Webber - Evita, Rainbow High London Cast; The London Philharmonic Orchestra o.l.v. Anthony Bowles cd: MCD 00503 / DMCX 503
blok 2	A. Vivaldi - Concert in C The English Consort o.l.v. Trevor Pinnock cd: Aangenaam Barok 1992 / 1996
blok 3	Seal - Kiss from a Rose cd: 1994 - 4509-96256-2
blok 4	F. Schubert - Douze danses allemandes Alain Planès cd: Harmonia mundi
blok 5	R. Schumann/Reinbert de Leeuw - Ein Jünglein liebt ein Mädchen en Ich grolle nicht Barbara Sukova, Schönberg Ensemble cd: Winter & Winter 9100132-2
blok 6	Krystl - Fool for you cd: Rolling, 0602527704265

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.